

*Ахілл мав лише Ахіллесову п'яту.
У мене ж усе тіло Ахілла.*
Вуді Аллен

Ніхто не є самотнім островом.
Томас Мертон

Лише той, хто готовий ступити назустріч рівновазі між світом власних почуттів і світом почуттів інших людей, рівновазі, яка вимагає надзвичайної уважливості, відкриває скарб емпатії. Він особливо цінний, позаяк становить підставу нашої гуманності й нашої моралі.
Шармен Ліберц

ПРОЛОГ

На противагу душі, людське тіло найлегше описати за допомогою чисел. Дивовижно, але цей біологічний робот, механізм, що складався передусім із сухожиль, м'язів і кісток, містить аж шістдесят відсотків води.

Вода є скрізь, зокрема, у слині чи крові, якої в жилах стрункої кільканадцятирічної дівчини плине близько п'яти літрів. Це небагато, уявіть собі п'ять пачок мультівітамінного соку. Скелет такої дівчини важить приблизно десять кілограмів. Жир – це ще двадцять чи двадцять із хвостиком відсотків маси тіла, отже, у цієї дівчини – кільканадцять кілограмів. В іншої, чиї гени успадкували схильність до гладшання, і якій поступово бракує місця на автобусному сидінні, кількість жиру може наблизитися навіть до п'ятдесяти відсотків. Людська шкіра – це зазвичай півтора або два метри квадратних, стільки, скільки потрібно тканини, щоб пошити одне пальто. Колір шкіри, хоч і різний у представників різних рас, в однієї людини однаковий на всьому тілі. Зате під шкірою панує справжня феєрія барв. Від червоної крові й деяких органів до червоно-фіолетових м'язів і жовтуватих кісток. Жир, цей найменш бажаний складник людського тіла, має жовтий колір.

Людське тіло можна вважати комплексом атомів. Ми складаємося з хімічних сполук, а ті своєю чергою – з хімічних елементів. Середньостатистична доросла жінка, яка важить сімдесят кілограмів – це сорок три кілограми кис-

ню, шістнадцять вуглецю й близько двох кілограмів азоту. Склад нашого організму аж ніяк не вражаючий і не надто відрізняється від хімічного складу інших тіл у космосі. Але наше тіло космічне не лише через хімічний склад. Воно космічне, бо атоми, з яких воно складається, не вмирають, а лише змінюють свій стан. Кожен атом, з якого створено наше тіло, був колись усередині зірки, а деякі утворилися навіть під час Великого Вибуху.

* * *

Наталія розплющила очі. Перед її маскою промайнула зграйка сріблястих рибок. Маленькі рибки їй подобалися. Наталія часто простягала руки, намагаючись прочесати зграйку пальцями, мов гребінцем. Та це була ілюзія: рибки виявилися полохливими, і одного руху долоні досить, щоб усі вони вмить зникали, мов їх і не було. Великих риб Наталія боялася. Коли вперше пірнула з маскою, то думала, що помре від переляку. У риб були опуклі білясті черева й нерухомі очі. Риби пливли повільно й завжди здавалися чуйними. Чи були вони щасливі? Людські проблеми їх точно не обходили. А може, вони взагалі не думали. Просто собі існували. Наталія теж іноді хотіла б перестати думати й просто існувати. Перепливати з місця на місце й нічим не журитися. Ані розлученням батьків, ані Марціном, який не захотів приїхати сюди з нею, ані Лео, який цього року знову тут не з'явився.

Дівчина вийшла з води й обтрусилася. Було спекотно, хоча сонце повільно сідало над затокою. Наталія помітила, що литки, а передусім верхня частина ступень, у неї ледь почервоніли. Умостилася в шезлонгу й ретельно намастилася кремом з фільтром. Ступні в неї справді були дуже гарні. Вузькі, з тендітними нігтями, завжди пофарбованими червоним лаком. Тоді заходилася мазати кремом литки. Волоски на них почали відростати, а вона ж щойно позавчора поголила ноги.

Ну чому людина така недосконала? Невже не існує способу, завдяки якому можна не обростати волоссям, наче тварина? Але свої литки Наталія любила, вважала, що вони мають гарну форму. Решта виглядала гірше. Коліна були якісь безформні, а стегна явно затовсті. Наталія виципнула свою брунатну від засмаги литку. Авжеж, загорілі під португальським сонцем ноги виглядали непогано, але тіло від колін до талії мало явно забагато жиру. Нічого не вдієш: португальська їжа. Смажені кальмари, картопелька в часниковому соусі. Португальці не споживають надто багато овочів. Основа їхньої кухні – шкідлива смаженина... І ці тістечка, ніжні й солодкі, із ледь відчутною ноткою цинамону й цитрини. Їх тут називають «котячими язичками». Від них їй утворилися складки на боках, а на животі – валики жиру. Справді треба трохи схуднути. Невдоволена собою, Наталія вкрилася рушником. «З'їм легеньку вечерю, – подумала вона. – А від завтра худнутиму по повній програмі. Починається нове життя».

* * *

Лінка здивовано роздивлялася Адріанів подарунок на день народження. То була фігурка, точніше аж три. Вирізьблені з дерева три маленькі мавпочки. Кожна з них сиділа навпочіпки на камені, здалеку вони здавалися однаковими, та придивившись пильніше, можна було зауважити, що одна з мавпочок затуляла собі лапками очі, друга – вуха, а третя – писочок.

– Що це? – спитала Лінка. – Мавпи?

– Їх називають Трьома мудрими мавпочками, – відповів Адріан. – Це дивна історія. Коли я був з батьком у Закопаному, ми пішли до Костелиської долини. Батько хотів купити кілька осципків*, якась старенька продавала. І в неї були дерев'яні фігурки, які вона різьбить сама. Я їх роздивлявся,

* Осципок – традиційний татранський копчений сир з овечого молока, зазвичай веретеноподібної форми (прим. пер.).

доки тато купував сир, а старенька підкликала мене ближче. І подарувала цих мавпочок.

– Подарувала?

– Ну, так. Не захотіла взяти за них грошей. Сказала, що вони захищають від лихого, і щоб я подарував їх дорогій мені людині.

Лінка здригнулася. Такі дарунки вона отримувала нечасто. Захищають від лихого? Але чому вони затуляють собі очі, вуха й писк?

– Гадки не маю, – щиро зізнався Адріан. – Може, щоб не бачити, не чути...

– Не їсти лиха? – захихотіла Лінка. – Окей, нехай. Три мудрі мавпочки... Хоча мені б краще мавпочку, яка б зналася на математиці, другу – щоб розумілася на фізиці, а третю – на хімії.

– Наступного разу я справді постараюся! Усього найкращого, моя мудра мавпочко, – і поцілував її. – Ага, а щоб ти не думала, що це єдиний подарунок, який я, до того ж, отримав задурно, то ось, – і простягнув їй маленьку коробочку.

Лінка здригнулася вдруге. Почувалася так, наче в неї починався грип.

– Ну ж бо, відкрий, – нетерпляче сказав Адріан.

Усередині був перстеник. Срібний, із синім камінцем. Лінка розхвилювалася. Щоб отак відразу перстеника, це ж не заручини якісь, справді...

– Агов, що з тобою? Якась ти така...

– Ні, просто...

– Ні, ти нічого такого не думай... Тобто... Я просто хотів подарувати тобі гарненького перстеника. Щоб ти його носила, бо ти любиш прикраси й узагалі.

– Ага, ну хіба що так, – проясніла Лінка. – Не ображайся, я подумала що просто зарано, – вона приміряла свій подарунок. – Якраз! Він чудовий!

– Я зняв твого з пальця, коли ти спала, і зробив відбиток у пластиліні.

– Ну й розумник же ти!

– Авжеж! А тепер знаєш, про що я думаю?

– Навіть не уявляю, – збрехала Лінка.

– Уявляєш, – дражнився Адріан, зсуваючи їй бретельку сукенки. Погладив плече, яке було золотавим від сонця. Пригорнув до себе міцніше. Лінка заплющила очі, проте під повіками бачила море зірок. Його пальці креслили молочні шляхи, солодко-медові, що пахли імбиром і кардамоном.

– Ти знаєш, що кожен атом, з якого ми складаємося, був колись усередині зірки? Я читала про це вчора...

Але він уже закрив їй уста поцілунком.

ВЕРЕСЕНЬ

Зі щоденника Наталії.

Я ще нікому про це не розповідала. Ну, майже нікому, лише Лінка знає. Мабуть, через це я й почала вести щоденника. Звичайно, що це не якийсь там паперовий товстий зошит, як за царя Гороха, бо я вже майже розучилася писати. Навіть коли в школі щось записую, то це виглядає жахливо. Тому пишу в комп'ютері. Створила собі папку, яку назвала «Наполеонівські війни». Це, щоб нікому, особливо мамі, не спало на думку туди зазирнути. Схоже, що наші діти взагалі не вмітимуть тримати ручку в руці. Діти! Мабуть, не мої, бо я їх точно не хочу мати. Після всього, що відбувається в нас удома, мені стає недобре від самого слова «родина».

Мої батьки вирішили розлучитися. Саме про це я нікому не розповідала. Не знаю, чому, але мені якось соромно. Може, тому, що саме родина була в моєму житті основою, чимсь, у чому я завжди була впевнена. Може, я й усвідомлювала, що те, що поєднує маму й тата – це не якась там Love Story, як у кіно, але ж таке кохання існує тільки в дурних романтичних комедіях. Вони просто завжди були разом, ми всі були разом.

Зрештою, останнім часом мені навіть здавалося, що все якось змінилося на краще. Мама наче більше старалася, ми разом ходили по крамницях і мені навіть вдалося

переконати її купити собі першу в житті міні-спідницю! У мами повна шафа одягу, але все це якісь цюотливі спідниці за коліно, просто огидні! А в неї такі гарні ноги! От тільки вона замало про себе дбає й замало демонструє свою красу. Тому скидається на сіру мишку, а вона ж така гарна, навіть вродлива, не те, що я! Щоправда, колись мене вважали гарною. На жаль, останнім часом я виглядаю як типовий пельмень. А в мами така класична врода, як в італійських кінозірок. І в цій міні-спідниці вона виглядала суперово! Міні, нові блузки з викотом, а не гольфи, які вона звикла носити, якісь шийні хустки... Мама справді захопилася покупками, а я не нарікала, бо й мені щось перепало. Потім вона почала татові готувати, я навіть жартувала з дівчатами, що мама намагається знову розпалити полум'я у своєму старому, нудному шлюбі. Я таки не помилялася, вона справді намагалася це зробити.

От тільки вже не було чого розпалювати, залишився хіба що попіл, а з того попелу, неначе фенікс, виринула шпарочка-секретарочка, дівочка з офісу. На двадцять років молодша. Мене від неї аж нудить. Бачила її фотку. Та ще й де! У татовій мобіліці, на шпалерах! Бо коли тато мамі сказав, то вирішив узагалі більше не перейматися, що комусь може бути боляче, і поставив її фотки, де тільки можна. Добре, що я не зафрендила тата на ФБ, хоч він і «стукався». Інакше, мабуть, довідалася б, що він «зустрічається з користувачем Аліцією Фалат», бо дівочка так зветься. Аліція, Аліса, «Alice, who the fuck is Alice?»* Чесно, аж нудить.

Тепер матері вже не треба докладати жодних зусиль, тому вона продовжує ходити у своєму добротпорядному одязі, наче до офісу. Або весь день у халаті. І знову перестала робити макіяж. Так, наче не можна гарно одягтися й нафарбуватися задля себе самої, якщо вже не для батька. Дратує

* Alice, who the fuck is Alice? (Аліса, хто така в біса, Аліса?) – із пісні «Living next door to Alice» групи «Smokie» (прим. авт.).